

НЕЗАЛЕЖНАЯ ГАЗЕТА ШУМІЛІНШЧЫНЫ

СЬВІТАНАК

Беларусь, твой народ дачакаецца Залацістага, яснага дня! М. Багдановіч.

№15 (215) КАСТРЫЧНІК 2016 ГОД

НАША СПАДЧЫНА

СКАНДЫНАВЫ Ў КАРДОНЕ

На шляху "З вараг у грэкі" праз Віцебск у 9-10 стагоддзях "скандынаўская база" была ў вёсцы Кардон Шумілінскага раёна.

На трэці занятак бясплатных курсаў «Віцебск: рэальная і папулярная гісторыя горада» зноў сабралася нямала людзей. І гэта не можа не радаваць. Калі людзі знаходзяць час пасля працоўнага дня прыйсці на лекцыю ў абласную бібліятэку, значыць, іх сапраўды цікавіць гісторыя роднага краю.

У гэты раз тэмай заняткаў стаў «Віцебск – горад на шляху з вараг у грэкі». У якасці лектараў выступілі не толькі ўжо вядомыя шматлікім чытачам гісторыкі Дзяніс Юрчак і Анатоль Дулаў, але і вядучы навуковы супрацоўнік віцебскага абласнога краязнаўчага музея Наталля Шаркоўскі, а таксама ўдзельнікі клуба гістарычнай рэканструкцыі «Варгенторн».

У пачатку заняткаў Дзяніс Валер'евіч распавёў пра ролю рэк ў жыцці нашых продкаў, пра легендарны шлях «з варагаў у грэкі» і пра цікавыя знаходкі скандынаўскага перыяду падчас археалагічных раскопак.

А вось на тэрыторыі Беларусі такая «скандынаўская база» была ў вёсцы Кардон Шумілінскага раёна. Дадзеныя праведзеных гэтым летам археалагічных раскопак, у якіх у тым ліку бралі ўдзел і студэнты гістарычнага факультэта ВДУ імя П.М. Машэрава, сведчаць, што гарадзішча і два паселішча, размешчаных тут, можна датаваць мяжой 8-9 -10 стагоддзямі.

Вядомы археолаг Вольга Ляўко нават прапанавала прызнаць Кардон помнікам археалогіі, уключыўшы яго ў Дзяржаўны спіс гісторыка-культурных каштоўнасцяў і надаць яму першую катэгорыю (аб'ект сусветнага значэння). Археолагамі тут было знойдзена нямала цікавых прадметаў, шкада толькі што да іх у кардоны паспелі пабываць чорныя капальнікі.

Самы ж буйны манетны скарб скандынаўскага перыяду на тэрыторыі нашай вобласці выяўлены выпадкова ў 1973 годзе ў Полацкім раёне ў вёсцы Казьянкі – больш за 7690 арабскіх дырхамаў.

Ян Вайтовіч

ЮБІЛЕЙ

ЧЫГУНАЧНАМУ ВАКЗАЛУ — 150 ГОД

У Шуміліне адзначылі 150-годдзе адкрыцця руху па чыгунцы Полацк — Віцебск

«5 кастрычніка 1866 года — лёсавызначальная дата для Шумілінскага раёна. Чыгунка з'явілася імпульсам для развіцця Шуміліна і навакольных тэрыторый. Значнасць гэтай падзеі складана пераацаніць. Чыгунка мае вялікае значэнне ў гісторыі і сучасным развіцці нашага раёна.

Будынак вакзала цесна звязаны з гісторыяй раёна. 23 чэрвеня 1944 года менавіта на ім быў узняты чырвоны сцяг, які азначаў вызваленне ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Вакзал з'яўляецца помнікам архітэктуры і гісторыі. Менавіта таму тут здымаўся фільм „Чорная бяроза", — сказала ў сваім выступленні падчас юбілейных урачыстасцяў старшыня раённага Савета дэпутатаў Ірына Новікава. — Паток людзей на шумілінскім вакзале і яшчэ на трох станцыях і трох прыпыначных пунктах не спыняецца і зараз. Чыгунка — самы папулярны, зручны і танны від транспарту». Ірына Мікалаеўна выказала словы падзякі кіраўніцтву аддзялення чыгункі, за увагу да раёна, за тыя ўкладанні, якія робяцца ў абнаўленне будынкаў станцый, добраўпарадкаванне прылеглых тэрыторый.

Намеснік начальніка Віцебскага аддзялення Беларускай чыгункі Аляксандр Хомчанка нагадаў, што Дынабург — Віцебская чыгунка, рух па якой з Полацка да Віцебска быў адкрыты ў 1866 годзе, стала асновай Віцебскага аддзялення чыгункі, зараз гэта моцны калектыў, які аб'ядноўвае больш за дзевяць тысяч чалавек. Удасканальваецца тэхнічнае забеспячэнне чыгункі, паляпшаецца якасць іх работы. Ён выказаў падзяку калектыву станцыі Шуміліна за добрасумленную працу і кіраўніцтву раёна за клопат пра чыгуначнікаў і захаванне гістарычнай спадчыны.

Ветэраны-чыгуначнікі Тамара Кухарэнка і Уладзімір Жукаў узгадалі гады сваёй працы на дарозе, падзякавалі за клопат пра ветэранаў.

Завяршылася урачыстае мерапрыемства пад гукі духавога аркестра ўскладаннем кветак да помніка кіраўніку будаўніцтва чыгункі Паўлу Мельнікаву, які ўстаноўлены ля вакзала.

У зале чакання вакзала была прадстаўлена выстава Шумілінскага гісторыка-краязнаўчага музея «Пад стук колаў гісторыя робіцца». Музычныя нумары падрыхтавалі работнікі РЦК.

"Герой працы"

ПАРТАЛ ТВАЙГО ГОРАДА: HTTP://SHUMILINA.BY

ГРАМАДСТВА І ЗАКОН

У ОБАЛЬСКІМ ЛЯСНІЦТВЕ НЕЗАКОННА ВЫСЕКЛІ ЛЕС

Замест хворых дрэў высякалі ўшчэнт здаровыя, выбіраючы найбольш выгадныя для сябе, а не для прыроды. Цяпер лес падобны на эпіцэнтр варварскага нашэсця.

Восень у лесе – гэта вельмі прыгожа. Вось толькі нам з намеснікам начальніка ўпраўлення Камітэта кантролю па вобласці Дзмітрыем Давыдзенка глядзець па баках няма калі. Дарога, па якой мы скрозь густы хвойны лес прабіраемся да патрэбнай дзялянцы, толькі па назве дарога. Глыбіня каляін даходзіць да паўметра, а то і больш, з балотцамі і дрыгве ў цэнтры.

Мой экскурсавод тлумачыць:

– Вось на яе супрацоўнікі лясгаса і скардзіліся, апраўдваючы сваю безгаспадарлівасць: не паспелі, маўляў, своечасова ўвесь лес вывезці. Але ж праблема стаіць нашмат шырэй, – адзначае ён, абяцаючы паказаць яшчэ больш сумную карціну.

Пакуль мы дабіраемся да дзялянкі, я перасокваю як заяц з аднаго абочыны на іншую, рызыкуючы выкупацца. Няма сумненняў, што трасу праклалі лесагаспадарнікам, больш ёю ніхто не карыстаецца – напярэдзе няма вёсак. Атрымліваецца, што самі ж яны і прывялі яе ў такі стан. Цяпер тут толькі танкі пройдуць. Чаму лясніцтва ў міжсезонне з году ў год планамерна знішчала праезд цяжкай тэхнікай, калі ведала – дарога яшчэ не раз спатрэбіцца? Бо можна было распланаваць работы так, каб пускаць лесавозы па ўжо замерзлай зямлі? Пытанне пакуль без адказу.

А вось і патрэбная лесасека. Не заўважыць яе немагчыма. Складана падабраць словы, каб апісаць відавочнае. Паваленыя і кінутыя дрэвы. Распілаваныя і не зусім. Непрыбраныя галінкі і пасечаныя парэшткі. Вялізныя пні, якія сведчаць аб тым, што тут высякалі не маленькія, сухія і нямоглыя, а вялікія, спелыя дрэвы.

Зьміцер Давыдзенка уводзіць у курс справы:

– На гэтым участку плошчай 5,6 гектара была запланаваная прахадная (гэта значыць уходная) высечка. Вальшчыкі і лесарубы павінны былі прыбраць хворыя, якія пацярпелі ў выніку буралому і буралому, а таксама недаразвітыя дрэвы. І, вызваліўшы ўгоддзі ад баласта, даць магчымасць лесу набіраць сілу. Такія работы фінансуюцца з бюджэту. А продаж атрыманай драўніны часткова кампенсуе дзяржаўныя выдаткі. У адпаведнасці з правіламі, вызначаны і аб'ёмы атрымання сыравіны.

Далей прадстаўнік КДК раскрывае «тэхналогію», па якой тут працавалі спецыялісты Обальскага лясніцтва. Яны распрацавалі зваротны парадак дзеянняў. Навошта марнаваць час на дэталёвую інспекцыю лясных угоддзяў, ацэньваць стан кожнага дрэўца, калі можна запланаваныя аб'ёмы нарыхтаваць у адным месцы? Так працей і вальшчыкам з дрывасекамі, і тэхніцы, якая вывозіць лес. Ды і якой якасці атрымаеш драўніну з высахлых, хворых ды паваленых дрэў, колькі зарплаты налічаць работнікам?

Вось і рэзалі леташнім летам тут усё запар, выбіраючы найбольш выгадныя для сябе, а не для прыроды дрэвы. У выніку пасярод дзялянкі засталіся расці яўна хворыя ствалы, а іх здаровыя суседзі знішчаны.

–Прынамсі, выходзіць, што цалкам страчаны сэнс уходной вырубкі. Замест аховы лесу лясніцтва выступіла тут у ролі безгаспадарчага нарыхтоўшчыка. Прыводзіць у парадак запланаваныя 5,6 гектара не сталі, справіліся на плошчы 2,3 гектара. А сёння той участак лесу, куды, на шчасце, не дайшлі рукі работнікаў лясніцтва, выглядае нашмат лепш.

Пасля праверкі, праведзенай КДК вобласці, а таксама Дзяржаўнай інспекцыяй аховы жывёльнага і расліннага свету, Обальскія леснікі ўзяліся выпраўляць тое, што яшчэ можна выправіць.

У дзень нашага прыезду яны нетаропка складалі ў кучы даўно высахлыя галінкі, частка іх разам з бярвёнамі кідалі на дарогу – у надзеі, што так тэхніцы прайсці будзе прасцей. Трэба бо яшчэ вывезці тую сыравіну, якая за год не паспела згніць. Дарэчы, з'явіліся рабочыя на месцы ўжо каля поўдня. З улікам маленькай працягласці восеньскага светлавога дня працаваць тут яны будуць максімум гадзіны чатыры, а да лясніцтва – звыш дзесятка кіламетраў. Вось такі падыход ...

– Як атрымалася, што заробак вальшчыкам і лесарубам выплацілі, а на дзялянцы – бардак? – Цікаўлюся ў майстра лесу Васіля Юрчанкі.

– Цяжка сказаць. Так, нарады-акты па факце выканання работ падпісваў я. Чаму так высечку правялі? Не магу адказаць ... Цяпер людзі, якія звалілі тут лес, з'ехалі ў камандзіроўку ў Чэрвень дапамагаць калегам пасля ўрагану. Таму замест іх працу (аплачаную год таму. – Заўвага. Аўт.) робяць да канца іншыя. Гэтая сітуацыя – хутчэй выключэнне.

Гэтаю выснову аспрэчвае Зміцер Давыдзенка. Аб выпадковасці казаць не прыходзіцца. У лясніцтве выявілі і іншыя ўчасткі, дзе замест карысці леснікі нанеслі шкоду прыродзе. Прычым істотны.

Мы наведалі яшчэ адну праблемную дзялянку. Тут супрацоўнікі лясніцтва працавалі два гады таму. Замест больш за 35 пакладзеных гектараў «уходную высечку» правялі на трох пятак. Яны высечаныя практычна ўшчэнт. Почырк той жа: здаровыя дрэвы прыбіралі, хворыя і сухастой пакідалі. Дарога да дзялянцы вельмі нават нядрэнная, але частка нарыхтаванай драўніны таксама гніе ў лесе. Зараз на аголеных палянах гуляе вецер, які ўжо

(працяг на стр. 2)

ГРАМАДСТВА І ЗАКОН

(пачатак на стр. 1)
стаў валіць безабаронныя і дашчэнту прагрыжаныя дрэвы.

– Не лепшае становішча і на дзялянках гэтага года, – адзначае Зміцер Давыдзенка. – Толькі па нашых патрабаваннях там сталі наводзіць парадак. Выяўлены факты, калі добрую драўніну адразу спрабавалі запісаць у тэхсыравіну. Розніца ў цане прыкладна ў тры разы. У выніку пакутуе бюджэт. Гэта значыць лясніцтва загадзя завышае стратнасць работ. Упэўненыя ў тым, што адразу нарыхтаваную драўніну вывозіць не будуць, а праз пяць-шэсць месяцаў яна сама па сабе стане няякаснай.

Па словах прадстаўніка КДК, мясцовыя лесаводы працуюць па такой схеме як мінімум тры гады:

– Праверка працягваецца, наша справа – высветліць, якую шкоду нанесла гаспадарчая дзейнасць Обальскага лясніцтва дзяржбюджэту, колькі заработнай платы выплачана супрацоўнікам неабгрунтавана. А Дзяржінспекцыя аховы жывёльнага і расліннага свету падлічвае шкоду, нанесеную прыродзе. Лік ужо ідзе на сотні тысяч рублёў.

Юрый Ліпскі, галоўны ляснічы Віцебскага ДВЛГА:

– Сітуацыя ў Обальскага лясніцтве нам вядомая. Вінаватыя будуць пакараныя. Дарэчы, у апошнія гады мы шмат зрабілі па навядзенні парадку ў лясных угоддзях. Самі праводзім ведамасныя рэвізіі. Па іх выніках з пачатку года да адказнасці за рознага роду парушэнні прыцягнулі каля 160 службовых асоб.

TUT.BY

СПОРТ

СУХАЯ НІЧЫЯ З ЛІДАРАМ

Футбольны матч прайшоў 1 кастрычніка ў рамках першынства Віцебскай вобласці па футболе на гарадскім стадыёне. Гаспадары і госці падчас усёй сустрэчы чаргавалі атакі і ўдары па варотах, але у выніку абедзве брамы засталіся некранутымі.

Першы небяспечны момант сенненцы стварылі ўжо на 2-й хвіліне, калі магчымасць адкрыць рахунак атрымаў Яўген Самарын. Аднак наш брамнік адвёў пагрозу ад сваіх варот, удала адбіўшы мяч нагамі. Менавіта гэта ўдача і стала фартунай для шумілінцаў на ўвесь матч.

У першым тайме гульню можна было назваць амаль роўнай. Так, гульцы ФК «Сянно» болей кантралявалі мяч, але іх намаганні па завяршэнні атак не давалі рады. Дзякуючы нашым абаронцам, мяч ні пры якіх раскладах упарта не ішоў у вароты нашай каманды.

Сітуацыя памянялася ў другім тайме. Ужо з самага яго пачатку сенненцы відавочна ўзнялі тэмп і сталі раз за разам выходзіць на ударныя пазіцыі, небяспечна прабіваць і ствараць галявыя моманты. Аднак іх небяспечныя ўдары заўседы ўдаваласяпарыраваць шумілінскаму брамніку, які часцяком рабіў гэта не заўсёды звыклым для футбольнага галкіпера спосабам — нагамі.

Прынамсі, шумілінскія футбалісты, у сваю чаргу, не змаглі наладзіць больш актыўныя контратакі. Аднак, адзін небяспечны момант для «Сянно» усе ж такі быў. На 87 хвіліне вароты сенненцаў ад немінучага гола выратавала толькі перакладзіна. Праўда, у адказ наша каманда зноў атрымала пры чарговай атацы — мяч трапіў у штангу варот гаспадароў поля.

У выніку матч скончыўся с лікам 0:0.

Алесь Прыбярэжны

РЫНАК ПРАЦЫ

НА ВАКАНСІЯХ НІЗКІЯ ЗАРОБКІ

На прапануемых вакансіях у Шумілінскім раёне ўсе заробкі ніжэй сярэдне абласнога паказчыка за верасень.

Паводле інфармацыі Дзяржаўнай службы занятасці з 39 вакансій, якія прапануюцца ў Шумілінскім раёне ні адзін заробак не дасягнуў 647 рублёў, якія з'яўляюцца сярэднім заробкам па Віцебскай вобласці.

У базе даных Дзяржаўнай службы занятасці па Шумілінскаму раёну на 14 кастрычніка маецца 39 вакансій. 3 гэтых вакансій толькі галоўнаму заатэхніку ААТ «Прыазерны Мір» прапануецца самы высокі заробак — 523 рублі, а на пасадзе дырэктара Цэнтра банкаўскіх паслуг (ЦПБ № 225) абяцаюць аклад у 501 рубель.

Апроч таго, саўгас «Ульскі» запрашае на працу аднаго галоўнага эканаміста і аднаго галоўнага бухгалтара (вёска Кардон) с акладамі ў 500 рублёў. Больш-менш годныя заробкі прапануюцца галоўнаму заатэхніку 464 рублі і галоўнаму энергетыку ў ААТ «Прыдзвінскі» — 460 рублёў, урачу-спецыялісту у Шумілінскай райбальніцы — 450 рублёў, фельчару с сярэдняй адукацыяй — 400 рублёў.

Рэшта вакансій у спісе мае даволі сціплыя заробкі — ўсяго за месяц: ад 240 да 360 рублеў. Гэта пераважна працоўныя месцы на сельскагаспадарчых прадпрыемствах, райбыткамбінаце, райспажыўсаюзе і абслугоўваючы персанал у райвыканкаме.

Алесь Шумскі

ГРАМАДЗЯНСКАЯ АБАРОНА

ПРАЙШЛІ КОМПЛЕКСНЫЯ ВУЧЭННІ

19 кастрычніка на тэрыторыі Шумілінскага раёна праходзіў першы дзень комплексных вучэнняў з органамі і сіламі раённага звяна грамадзянскай абароны.

Адпрацоўвалася тэма: «Праца органаў кіравання і сіл Шумілінскага раённага звяна тэрытарыяльнай падсістэмы ДСНС і ГА па абароне насельніцтва і тэрыторый раёна пры пагрозе або ўзнікненні НС рознага характару. Арганізацыя выканання мерапрыемстваў і вядзення ГА ».

Было адпрацавана 7 тэарэтычных ўводных і 4 практычных, такіх як: абвальванне будынка склада в. Непароты, сартаванне пацярпелых пры абрушэнні будынка склада в. Непароты, правядзенне мерапрыемстваў па папярэджанні абрываў ліній электразабеспячэння ад падзення дрэў у горпасёлку Шуміліна, па вул. Віцебскай і інш.

Адпрацоўка ўводных на тэрыторыі раёна накіравана на ўдасканаленне навыкаў кіруючага складу па кіраванні падначаленымі сіламі ў ходзе правядзення ахоўных мерапрыемстваў. Да узаемадзеяння прыцягваюцца службы пры правядзенні аварыйна — выратавальных і іншых неадкладных работ, забяспечваецца ўстойлівае функцыянаванне аб'ектаў жыццезабеспячэння, праверка сістэмы апавяшчэння насельніцтва пры пагрозе або ўзнікнення НС, папярэджанне НС рознага характару.

Правядзенне гэтых мерапрыемстваў дазволіць быць гатовым да ліквідацыі і папярэджанні ўсіх магчымых НС на тэрыторыі раёна, а такім чынам і мінімізаваць іх наступствы, выключыць траўміраванне і гібель людзей.

Праверка гатоўнасці сіл і сродкаў пры ліквідацыі НС раёна працягнецца да 28 кастрычніка бягучага месяца.

А. Прылуцкі

ЗДАРЭННІ, КРЫМІНАЛ

ЗАБОЙСТВА БІЗНЭСОЎЦА

У Шумілінскім раёне ў кустах знайшлі цела намесніка дырэктара віцебскай фірмы, заколатага штык-нажом.

28 верасня каля вёскі Хрыпкі на абочыне шашы знайшлі цела забітага мужчыны. Ім аказаўся 33-гадовы жыхар Віцебска, які ўвечары 27 верасня на сваім «BMW X5» з'ехаў у Гарадок для заключэння дзелавой здзелкі.

– Мужчына праязджаў па прасёлкавай дарозе і звярнуў увагу на сляды і кроплі крыві, якія вядуць да хмызняку. Абыходзячы кустоўе, ён убачыў, што ў іх схаваны труп, – распавёў начальнік УСК па Віцебскай вобласці Уладзімір Шалухін.

На целе загінулага мужчыны было чатыры колата-рэзаных раны. Асобу яго ўстанавілі. Гэта бізнэсовец з Віцебска, намеснік дырэктара адной з фірмаў. Устаноўлена, што забойства адбылося ў Гарадку, куды напярэдадні прадпрымальнік паехаў на сваім аўтамабілі. Там жа, у Гарадку, у гаражным кааператыве знайшлі яго BMW-X5. На машыне ўжо былі ўсталяваныя транзітныя нумары. Як мяркуецца, яе збіраліся пераправіць у Расію. Там жа, у гаражы, была знойдзена і меркаваная прылада забойства – штык-нож, а ў падазраванага - асабістыя рэчы забітага (дарагія гадзіны, ўпрыгажэнні з жоўтага металу).

Па гарачых слядах усталяваны падазраваны ў здзяйсненні забойства, гэта 34-гадовы жыхар Гарадка. Следства мяркуе, што забойства магло быць здзейснена групай асобаў.

Загінулы віцяблянін прыехаў у Гарадок, каб заключыць дамову па куплі нерухомасці. Гэта была прыватная дамова, не звязаная з яго вытворчай дзейнасцю. Мужчына, якога падазраюць у забойстве, павінен быў удзельнічаць у маючай адбыцца дамове.

Крымінальная справа ўзбуджаная па часткі 2 артыкула 138 («Забойства, здзейсненае з карыслівых памкненняў»).

Сяржук Крупскі

СКРАЛІ АКУМУЛЯТАРЫ

6 верасня з тэрыторыі мехдвара сельгаспрадпрыемства «Ульскі» былі скрадзеныя пяць акумулятарных батарэй.

6 верасня ў 8 гадзін у Шумілінскі РАУС паступіла паведамленне ад адміністрацыі КУСГП «Ульскі». Паводле папярэдняй інфармацыі, у перыяд з 18 гадзінаў 5 верасня да 8 гадзінаў 6 верасня неўсталяваны злодзей здзейсніў крадзеж пяці акумулятарных батарэй з камбайнаў «КЗС», якія знаходзіліся на ахоўнай тэрыторыі мехдвора прадпрыемства.

Нанесены ўрон ацэньваецца ў 257 рублёў. Па факту крадзяжу ўзбуджаная крымінальная справа па ч. 1 арт. 205 КК.

Сяржук Крупскі

ДЗВЕ ПЕНСІЯНЕРКІ ЗАМЕРЗЛІ Ў ЛЕСЕ

Заблукалыя ў лесе жанчыны загінулі ў лесе ад пераахаладжэння, а не ад абвастрэння хранічных захворванняў. Пра гэта засведчыла экспертыза.

Паводле інфармацыі Віцебскага абласнога ўпраўлення МНС, позна ноччу 12 кастрычніка а выратавальнікам звярнуўся мужчына, які паведаміў, што ў лесе каля вёскі Вішня Обальскага сельскага савета згубіліся дзве мясцовыя жыхаркі (1947 і 1952 гадоў нараджэння). Пенсіянеркі адправіліся па ягады раніцай і да ночы дадому не вярнуліся. Сувязі з жанчынамі не было.

На пошукі адправіліся міліцыянты і ратавальнікі. Каля гадзіны ночы работнікі МНС знайшлі і вынеслі з лесу пенсіянерку 1947 года нараджэння. Пацярпелую жанчыну перадалі брыгадзе хуткай медпадапамогі, але выратаваць яе не ўдалося — яна памерла ў «хуткай». Неўзабаве труп 64-гадовай жанчыны ўдзень у чацвер знайшоў ляснік.

Ноччу тэмпература паветра, згодна з назіраннях на віцебскай метэастанцыі, апускалася да -3.5 градусаў.

Паводле галоўнага ўрача Шумілінскай цэнтральнай раённай бальніцы Канстанціна Баканава, жанчыны заблукалі, запанікавалі, не змаглі абараніцца ад холаду.

У. Амбросаў

АБ'ЯВА

• Каб атрымліваць кожны нумар газеты «Світанак» паведаміце рэдакцыі аб гэтым – зрабіце бесплатную падпіску. Калі не жадаеце атрымліваць газету, то патэлефануйце.

• Калі прачыталі "Світанак", то калі ласка, перадайце знаёмым.

• Наша газета стала размяшчаецца на партале http://kamunikat.org, дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спампаваць са старонкі: http://kamunikat.org/svitanak.html для далейшага выкарыстання яшчэ да з'яўлення газеты на паперы.

НАША ЎЛАДА

ОТДУБАСИЛ БОКСЕРСКУЮ ГРУШУ РЕФОРМ

При этом президент ставит задачу торгового прорыва в Европу, но с экономикой вчерашнего дня миссия невыполнима.

Очередной кадровый день Александра Лукашенко, 25 октября, не обошелся без явно больной для него темы реформ. Новым подходом к вопросу белорусский официальный лидер в этот слякотный день не блеснул.

Свежеиспеченных местных начальников президент напутствовал так: «Прекратите всякие разговоры по поводу некоего реформирования, еще чего-то. Надо работать с тем, что есть».

Спор президента с самим собой

Трудно вообразить, что тему реформ дерзнули инициировать пришедшие на утверждение номенклатурные товарищи не самого высокого звена. Ну не камикадзе же они. Эти люди в знаменательную для своей карьеры минуту обычно вытягиваются во фрунт и едят глазами первое лицо. Они прекрасно знают, какое раздражение у главы государства может вызвать уже само словечко «реформы». Так что Лукашенко ведет давний спор с самим собой.

Да, тему раз за разом подбрасывают внешние кредиторы и прогрессисты из окружения, которым это позволяет ранг (или которых вынуждает отчаянное положение, скажем, на переговорах с МВФ), но решает-то у нас все вопросы известно кто.

Его же концепция, вновь прозвучавшая в кадровый день, исключительно незамысловата: «А реформирование — это совершенствование. Видите, что что-то не так, — совершенствуйте, делайте, но ничего не ломайте».

Послов делают коммивояжерами

При этом вновь назначенных послов в Германии и Румынии Лукашенко напутствовал в том духе, что «отвечать перед своей страной придется за конкретный товарооборот». Более того, в торговых отношениях с Германией и другими странами велено «осуществлять прорыв, используя все факторы и методы работы».

Но какие методы у дипломата? Он может в лучшем случае проявить талант коммивояжера (хотя, выбирая стезю, вряд ли мечтал об этом амплуа), однако не в силах улучшить потребительские качества товара или снизить его себестоимость. Проблема же многих видов белорусской продукции в том, что она становится неконкурентоспособной. Как раз-таки из-за нереформированности предприятий.

Да, еще мы гоним за рубеж калий, нефтепродукты и даже немножко своей сырой нефти в ту же Германию. Но этот товар сильно подешевел. И это одна из причин, по которым наш товарооборот с Евросоюзом падает. За январь — июль этого года показатель, по данным Белстата, сократился на 23,5%. При этом наш экспорт в пределы ЕС упал на 31,9% — сильнее, чем импорт оттуда.

Товарооборот же, в частности, с Германией за январь — август составил 1,4 млрд долларов, что на 24,6% ниже показателя за аналогичный период 2015 года. И этот минус мы имеем, заметьте, в условиях, когда Евросоюз отменил санкции, а немцы вообще демонстрируют громадные ресурсы доброй воли в отношениях с Беларусью.

Но при этом Ангела Меркель, как вы понимаете, не может приказать немецкому бизнесу закупать холодильники «Атлант» или гомельские комбайны.

Привязка к России только усиливается

Что же мы наблюдаем в итоге? С одной стороны, министр иностранных дел Владимир Макей недавно в Варшаве заявил, что Беларусь хочет ослабить экономическую зависимость от России. С другой стороны, как отмечает центр социально-экономических исследований CASE Belarus, доля России во внешней торговле нашей страны продолжает расти.

За первое полугодие этот показатель вырос с 38,9% до 43,2%. А это означает, по мнению экспертов, что растут риски «в части сохранения уязвимости экономики к внешним шокам, в частности к ситуации в экономике России». Стоит также отметить, что трещит по швам план диверсифицировать наш экспорт к 2020 году по принципу трех третей (чтобы он приходился поровну на ЕАЭС, ЕС и остальной мир).

Таким образом, белорусский руководитель оказался в ловушке собственного консерватизма. И неплохо бы развить экономическую многовекторность (без которой и политическая будет шаткой), и в то же время боязно ломать модель, основанную на привязке к ресурсам восточной соседки.

Фобии эти остаются и даже крепнут притом, что надежды на чудотворный эффект евразийской интеграции (вот пристанимся к российским ресурсам — и к черту реформы) утрачены. Недавно Лукашенко даже пригрозил «оптимизировать» (читай: минимизировать) участие Беларуси в этом амбициозном проекте Владимира Путина.

Но на деле подобные заявления, дипломатия скандала (которую Минск широко использовал во время недавней нефтегазовой войны) — лишь способ выбить из Москвы хоть что-то.

Продолжают отсекать хвост частями

Оказались несостоятельными и надежды перенаправить потоки отечественного неликвида на страны так называемой дальней дуги. Хотя президентский «боинг» исправно курсирует по этой дуге, подписываются в экзотических столицах декларации, звучат округленные до красивых миллиардов планы скачка двустороннего товарооборота — через какое-то время, как правило, выясняется, что прожекты были маниловщиной.

Загвоздка в том, что и у жителей далекой дуги губа не дура. Там тоже хотят покупать качественный товар по умеренной цене. И белорусов в этом плане на многих рынках обставляют, скажем, те же китайцы.

Некогда они у нас слизывали технологии, а сейчас уже Беларусь завалена их компьютерами, мобильниками, прочей электроникой. И наша гордая страна вынуждена была именно с китайской помощью создавать свое ракетное оружие.

В общем, уже по многим направлениям мы за китайцами только пыль глотаем. Вот вам эффект того, что для тамошних вождей при всех их коммунистических заморочках слово «реформы» не было ругательным.

Другое дело, что хотя Лукашенко и дубасит раз за разом боксерскую грушу реформ, показывая таким образом заботу о народе, процесс де-факто потихонечку идет. Нацбанк тихой сапой установил жесткую монетарную политику (что ударило по заработкам), и вообще без лишнего шума делаются достаточно серьезные уступки тому же МВФ.

Экономические императивы давят, властям некуда деваться. Но пока они куда больше преуспели по части затягивания поясов населения, нежели по части стратегии развития.

От того же, что здешние державные мужи отсекают хвост реформ маленькими частями, народу, о котором так пекутся, придется лишь дольше мучиться

Александр Класковский
naviny.by

ПРА РАСЕЮ

ІМПЭРСКІ РЭНЭСАНС

Некалькі фактаў з інфармацыйнай стужкі. У горадзе Арле пастаўлены помнік Івану Жахліваму (Грознаму). Гэта на дадатак да помнікаў Сталіну, якіх у сучаснай Расеі — 36. Колькасьць бюстаў Сталіна не паддаецца дакладнаму падліку.

Маскоўскія кінатэатры не захацелі паказваць фільм пра Паўночную Карэю. Мастацкі кіраўнік маскоўскага тэатру «Сатырыкон» Канстанцін Райкін выступіў з рэзкай прамовай на зьезьдзе Саюзу тэатральных дзеячаў Расеі. Ён скрытыкаваў цэнзуру, «сталінскія ўстаноўкі» Міністэрства культуры, закрыцьцё спэктакляў і выстаў пад прыкрыцьцём патрыятызму і маральнасьці.

Міністэрства замежных справаў Вугоршчыны выклікала пасла Расеі ў Будапэшце, пасьля таго як па РТР тэлевядучы Дзьмітры Кісялёў збэсьціў рэвалюцыю 1956 году, сфабрыкаваўшы ацэнку яе як змову заходніх спэцслужбаў, вынік дзейнасьці дывэрсійных атрадаў нацыстаў, якія паўцякалі пасьля вайны за мяжу.

У сфэры афіцыйнага ідэалягічнага канцэпту Расея ня проста вяртаецца ў савецкія часы. Бо ў гісторыі СССР былі розныя пэрыяды: хрушчоўскі, брэжнеўскі, гарбачоўскі. Дык вось у некаторых аспэктах Расея адкацілася ў эпоху сталінізму. Вяртаецца культ Генэралісімуса. Поўнасьцю апраўдваецца замежная палітыка 1930–1950-х гадоў. Пакт Молатава-Рыбэнтропа падаецца цалкам у інтэрпрэтацыі сталінскіх часоў. Хіба толькі засталося зрабіць апошні крок і абвясьціць, што ніякіх рэпрэсіяў і тэрору супраць уласнага народу не было, гэта ўсё выдумкі амэрыканскіх фальсыфікатараў і ворагаў Расеі.

Цікавы нюанс. Кастрычніцкая рэвалюцыя 1917 году ў афіцыйным расейскім дыскурсе трактуецца хутчэй адмоўна, чым станоўча. У адрозьненьне ад Беларусі, дзе 7 лістапада паранейшаму лічыцца афіцыйным сьвятам. Кожны год у гэты дзень Лукашэнка віншуе беларускі народ з чарговай гадавінай падзеі, якая, паводле афіцыйнай трактоўкі, рэалізавала адвечную мару беларусаў аб сацыяльнай справядлівасьці.

Дык вось у Расеі гэтая дата не сьвяткуецца. Бо трохі дзіўна было б казаць пра ідэю сацыяльнай справядлівасьці ў краіне, дзе разрыў паміж даходамі кучкі алігархаў і абсалютнай большасьці народу такі вялікі, як мала дзе ў сьвеце.

Таксама на такі падыход да гісторыі ўплывае жывёльны страх пуцінскага рэжыму перад рэвалюцыяй у любых яе праявах. Гэта выяўляецца на ўзроўні інстынкту. Адсюль і непрызнаньне падзей у Вугоршчыне 1956 году народнай рэвалюцыяй. Агрэсія супраць Украіны стала, апроч іншага, і спантаннай рэакцыяй Крамля на кіеўскі Майдан і «рэвалюцыю годнасьці». Невыпадкова зьявілася інфармацыя, што сёньня рэалізуецца праект па ацэнцы «пратэстнага патэнцыялу» студэнтаў і пэдагагічных калектываў расейскіх ВНУ.

Але галоўны трэнд цяперашняй расейскай палітыкі — вялікадзяржаўная ідэя велічы Расеі, адраджэньне імпэрскай ідэалёгіі. А Кастрычніцкая рэвалюцыя разбурыла вялікую імпэрыю.

Але, зь іншага боку, савецкі пэрыяд цалкам упісваецца ў гэты новы-стары ідэалягічны канструкт. Усё пачалося зь вяртаньня савецкага гімну. Але ў такім выпадку ніяк не абысьціся без рэабілітацыі Сталіна і сталінізму. Хоць «правадыр народаў» — непасрэдная параджэньне і спадкаемец ідэалёгіі Кастрычніцкай рэвалюцыі, але адначасова ён ідэальна ўпісваецца ў ідэю велічы Расеі. Культ перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне непазьбежна вядзе да адраджэньня культу «вялікага палкаводца».

І гэтая новая імпэрская ідэалёгія лягічна вядзе і будзе далей весьці да пэрманэнтных канфліктаў з суседзямі. Бо, напрыклад, паўстаньне ў Будапэшце ў 1956 годзе было адным зь першых удараў па савецкай імпэрыі. Потым была «Праская вясна», польская «Салідарнасьць». Таму і такая ацэнка гэтай падзеі Дзьмітрыем Кісялёвым, і адпаведная рэакцыя МЗС Вугоршчыны.

Не выпадкова Пуцін называе распад СССР геапалітычнай катастрофай. Думаю, наступным крокам ідэалёгіі імпэрскага рэваншу стане ацэнка Белавескіх пагадненьняў 1991 году як здрады, дзяржаўнага перавароту, а ягоных удзельнікаў — як дзяржаўных злачынцаў.

Два дзясяткі гадоў таму ў Беларусі выпускалася настойка з назвай «Белавеская горкая». Калі адނавіць яе вытворчасьць, то яна можа стаць вельмі папулярнай у Расеі, галоўным беларускім экспартным таварам. Хоць якая карысьць.

Валер Карбалевіч

ДЭМАКРАТЫЧНЫ РУХ

ЗМЕНЫ ДА ЛЕПШАГА

Рух «За Свабоду» небеспадстаўна прэтэндуе на ролю галоўнай праеўрапейскай сілы ў Беларусі. Мы дэкларуем зразумелыя і блізкія прагрэсіўнай часткі грамадства ідэі Свабоды, Незалежнасці і Дэмакратыі. Абапіраемся на падтрымку ўсіх, каму неабыякавы лёс Беларусі, хто разумее, што пазітыўная будучыня можа быць толькі ў дэмакратычнай краіне, якая зрабіла еўрапейскі выбар.

Падчас справаздачна-выбарчай канферэнцыі, якая прайшла 16 кастрычніка, Рух яшчэ раз красамоўна даказаў, што з'яўляецца дэмакратычнай арганізацыяй, у якой улічваецца кожны голас. Відэа таго, як падлічваліся галасы на выбарах старшыні, мяркую, ЦВК можа рэкамендаваць у якасці практычнага ўзору для беларускіх выбарчых камісій усіх узроўняў.

Я хачу падзякаваць усім, хто прагаласаваў за мяне, паверыў у мяне і маю праграму. Таксама хачу выказаць словы павагі і ўдзячнасці шматгадоваму лідару нашай арганізацыі Аляксандру Мілінкевічу за ягоны маральны аўтарытэт, адданасць беларушчыне і нязменную праеўрапейскую пазіцыю.

Рух «За Свабоду» — арганізацыя, дзе кожны, хто гэтага заслугоўвае, можа стаць аўтарытэтным лідэрам, прэтэндаваць на любую ролю і пасаду. Мы ствараем умовы для асабістага росту і пашырэння вядомасці новых асобаў, як на нацыянальным, так і рэгіянальным узроўні.

Мы можам мець розныя падыходы да канкрэтных тактычных крокаў і рашэнняў, але, безумоўна, адзіныя ў стратэгіі дасягнення галоўнай мэты — дэмакратыі і еўрапейскага выбара Беларусі.

Менавіта агульныя каштоўнасці і стратэгія дзеянняў для нас заўсёды былі вышэй за асабістыя амбіцыі і палітычныя інтарэсы асобных людзей. Я магу гарантаваць, што гэты прынцып застаецца галоўным пасля майго абрання старшынём руху «За Свабоду».

Таму яшчэ раз запрашаю усіх сяброў і калег, у тым ліку тых, хто на момант выбарчай кампаніі сталі апанентамі, з новымі сіламі і энергіяй вярнуцца да паўсядзённай стваральнай працы.

З іншага боку, я разумею, што, як у свой час Уінстан Чэрчыль, не магу гарантаваць нічога акрамя цяжкай працы, слёзаў і поту. Бо наша канчатковая мэта нялёгкая — перамога над аўтарытарным рэжымам, пабудова дэмакратычнай Беларусі. Але, як і Уінстан Чэрчыль, я безумоўна веру ў гэтую канчатковую перамогу. Іначай ня варта было б і працягваць нашую барацьбу. І сам, асабіста, гатовы зрабіць усё магчымае і немагчымае, бо для мяне гэта справа жыцця.

Юрась Губарэвіч
старшыня Руху "За Свабоду"
naviny.by

НАША СПАДЧЫНА

«ЧАС АБВЕСЦІЦЬ БЕЛ-ЧЫРВОНА-БЕЛЫ СЦЯГ НАЦЫЯНАЛЬНЫМ»

Перадача «Справа прынцыпу» на тэлеканале АНТ 24 кастрычніка была прысвечаная тэме нацыянальнай ідэі. Ці патрэбная яна Беларусі? У чым яна заключаецца? І дзе яе шукаць?

Сярод гасцей перадачы былі старшыня Таварыства беларускай мовы Алег Трусаў і палітолаг Валерый Карбалевіч.

«Я думаю, што прыспеў час, калі дзеля агульнанацыянальнага прымірэння трэба бел-чырвона-белы сцяг абвясціць нацыянальным», — сказаў Карбалевіч.

А што рабіць з дзяржаўным сцягам, спытаўся вядучы Вадзім Гігін.

«Два сцягі — дзяржаўны і нацыянальны», — адказаў Карбалевіч.

Амаль адразу слова ўзяў Алег Трусаў. Ён лічыць, што з бел-чырвона-белым сцягам трэба зрабіць як з Пагоняй — абвесціць яе гісторыка-культурнай каштоўнасцю. «Тым больш, што нашаму бел-чырвона-беламу сцягу налета будзе 100 гадоў», — лічыць Трусаў.

«Заўсёды былі нейкія акупацыйныя рэжымы на тэрыторыі Беларусі і былі калабаранты, якія супрацоўнічалі з іншаземнымі спецслужбамі і арміямі. Для мяне гэта сцяг здраднікаў. Хто яго выкарыстоўваў у ЗША пасля вайны? Тыя, хто працаваў на ЦРУ. Гэта ж праўда», — сказаў філосаф Аляксей Дзермант.

«А Уласаў пад якім сцягам ваяваў?» — рэмарка ад Алега Трусава.

«Гэта ўжо расійская дыскусія», — адказаў Дзермант.

Таксама госцем у студыі быў гісторык, адзін з лідараў заходнерусісцкага руху ў Беларусі Леў Крыштаповіч.

Ён сказаў: «Ніякага расколу сярод народу не існуе, ён існуе сярод інтэлігенцыі. Наша інтэлігенцыя неаднародная ў якім сэнсе? Ёсць інтэлігенцыя беларуская і якая падстройваецца пад беларускую. Я яе яшчэ назаву ўмоўна „польска-шляхецкая". Гэтыя дзве групы і змагаюцца між сабой. І частка польска-шляхецкай інтэлігенцыі навязвае нам бел-чырвона-белы сцяг. А навошта навязвае? Не для таго, каб зрабіць гісторыка-культурнай каштоўнасцю, а каб падмяніць нашу ўласную беларускую гісторыю чужой».

Пісьменнік Георгій Марчук падтрымаў Алега Трусава, што бел-чырвона-беламу сцягу сапраўды прыспеў час надаць статус гісторыка-культурнай каштоўнасці. «Няхай сцяг жыве, калі ён быў у гісторыі. Мы ж не можам перакрэсліць гісторыю», — сказаў прадстаўнік уладнага Саюза пісьменнікаў.

Зміцер Панкавец
Наша Ніва

ТРАГІЧНАЕ ЗДАРЭННЕ

«ИНОГДА ОН ПОДОЗРИТЕЛЬНО ШУТИЛ, ЧТО УБИЛ БЫ КОГО-НИБУДЬ»

Что говорят о парне, которого подозревают в атаке торгового центра с бензопилой его бывшие одноклассники и знакомые?

Одноклассники подозреваемого не верят, что он способен на убийство

На фотографиях из торгового центра напавшего на людей парня с бензопилой и топором узнали его бывшие одноклассники. Ребята не могут принять случившееся и говорят, что ни за что бы не поверили, что он способен на такое, сообщает Onliner.by.

В подписи к фотографии в школьном альбоме Влада характеризуют как очень загадочного и замкнутого человека.

Сергей (имя изменено) учился с ним два года перед поступлением. По его словам, Влад не вызывал никаких подозрений, был скромным нормальным парнем.

— Он был не очень общительным, но ничего странного в нем не было. Учился он хорошо, ни с кем не конфликтовал, был обычным парнем. Дружил с одной из наших одноклассниц, после уроков всегда домой шел. Вроде ничем не занимался, — рассказывает Сергей.

В 27-й школе информацию о том, что парень окончил именно это учреждение образования, опровергли.

— Не знаю, откуда у вас такая информация. У нас такой не учился, — сообщила исполняющая обязанности директора.

Знакомая Влада Казакевича: «Мама его очень любит, всегда за ним бегает»

Еврорадио вышло на хорошую знакомую Влада Казакевича, который атаковал ТЦ "Европа" с бензопилой и подозревается в убийстве.

По словам девушки, которая знает его два года, человек он странный: «не любит людей, не любит себя».

— Ему не нравится его внешность. Иногда он подозрительно шутил. О том, что убил бы кого-нибудь, что не любит людей. Но агрессии ни к кому не проявлял, конфликтов с ним не было, — рассказала знакомая Казакевича в интервью Еврорадио. — Он был очень замкнутым человеком и не имел друзей. Часто намеренно так шутил напоказ. Знаю, что в школу №27 он носил с собой перцовые спреи. Для чего, я не знаю. Для безопасности или наоборот. Чтобы он их использовал, я не слышала. Но перед одноклассниками демонстрировал напоказ.

Со слов знакомой Влада Казакевича, его мама летает в Германию, потому что у них там дом.

— Влад тоже, случалось, летал в Германию. Мама в основном, насколько мне известно, живет вместе с ним. Отец живет отдельно в поселке. Влад к нему иногда приезжал и помогал по хозяйству. Чехол у него тоже появился неслучайно. Он играл на акустической гитаре.

Как рассказала девушка, мама Влада «его очень любит, всегда за ним бегает».

— Она верующая, а он атеист. Но в целом у них отношения вроде были нормальные. Мать, кажется, нигде не работала, где они брали деньги, я не знаю. Влад мог сам себя обеспечивать. Я не знаю, правда, как он зарабатывал. Но говорил, что сам оплачивал репетиторов перед поступлением.

Что еще известно о подозреваемом в убийстве в ТЦ «Европа»

По данным предварительного расследования, нападавший молодой человек в 2014 году проходил лечение в психоневрологическом диспансере.

В правоохранительных органах рассказали, что решение о совершении массового убийства с особой жестокостью задержанный принял давно. Свою вину молодой человек признал. Мотивом преступления, по его словам, послужило разочарование в самом себе, отвращение к человечеству, депрессивное настроение.

Своей целью нападавший ставил убийство как можно большего числа людей и желал сам быть убитым при задержании.

Влад Казакевич был студентом первого курса университета МИТСО, но 3 октября его официально отчислили.

17-летний молодой человек — из состоятельной семьи. Он имеет трехкомнатную квартиру в Минске и живет отдельно от родителей.

gazetaby.com

Заснавальнік: Салодкі Сяргей Аляксандравіч
Рэдактар: Шчамлёў Аляксандр Міхайлавіч

Адрас рэдакцыі: 211262, Шумілінскі раён, п/а Амбросавічы.
Тэл. 3-73-74, маб. +375299870742.
Газета выдаецца з верасня 2000 г.

Падпісана да друку 29.10.2016 у 18.20
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца пры дапамозе аднадумцаў.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.